Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
NILS WAHL
4 päivänä helmikuuta 2016 [1]

Asia C-211/15 P

Orange SA, aiemmin France Télécom,
vastaan

Euroopan komissio

Muutoksenhaku — Ranskan tasavallan France Télécomin hyväksi sen palveluksessa olevien valtion virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelyjen uudistamiseksi toteuttama tuki — France Télécomin valtiolle maksaman vastikkeen alentaminen — Päätös, jolla tuki todetaan tietyin edellytyksin sisämarkkinoille soveltuvaksi — Edun olemassaolo — Merkityksellinen viitekehys — ”Rakenteellisen haitan” huomioon ottaminen

1. Tässä valituksessa Orange SA (jäljempänä Orange), aiemmin France Télécom, vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 26.2.2015 antaman tuomion Orange v. komissio, [2] jolla tämä hylkäsi sen vaatimuksen valtiontuesta C 25/08 (ex NN 23/08), jonka Ranskan tasavalta on toteuttanut France Télécomin hyväksi sen palveluksessa olevien valtion virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelyjen uudistamiseksi, 20.12.2011 annetun komission päätöksen 2012/540/EU [3] kumoamisesta.

2. Valituksessa esitettyjen seikkojen perusteella unionin tuomioistuimen on ratkaistava, onko unionin yleinen tuomioistuin pitänyt riidanalaisen päätöksen perustellusti voimassa France Télécomin saaman taloudellisen edun osalta. Erityisesti on tutkittava, onko Euroopan komission tällaisen edun toteamiseksi valitsema ”viitekehys” määritelty asianmukaisesti siltä osin kuin kyse on riidanalaisista niin sanotuista korvaustoimenpiteistä, jotka on toteutettu aiemmin France Télécomin palveluksessa olleiden valtion virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelyjen uudistamista koskevassa erityisessä asiayhteydessä.

3. Mielestäni tässä asiassa on ainutlaatuinen tilaisuus täsmentää, että lukuun ottamatta tilannetta, jossa täyttyvät tuomiossa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg [4] vahvistetut edellytykset, se, että valtion toimenpiteen tarkoituksena on vapauttaa yritys oletetusta rakenteellisesta haitasta tai kilpailuhaitasta, ei estä määrittelemästä tätä toimenpidettä SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.
2 — T-385/12, EU:T:2015:117, jäljempänä valituksenalainen tuomio.
3 — EUVL 2012, L 279, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös.
4 — C-280/00, EU:C:2003:415.

I Asian tausta

4. Valituksenalaisesta tuomioista ilmenevät asian tosiseikat ovat tiivistetysti seuraavat:

”1 Esillä olevan asian kohteena olevat toimenpiteet muodostuvat vuonna 1996 toteutetuista muutoksista kantajan eli Orangen, jonka toiminimenä oli tuolloin France Télécom, virkamiesasemassa olevan henkilöstön eläkkeiden maksamiseen liittyvään kustannusjärjestelmään.

2 Tätä järjestelmää, joka laadittiin perustettaessa France Télécom vuonna 1990 valtionhallinnosta erilliseksi yritykseksi posti- ja televiestintäalan julkisen palvelun järjestämisestä 2.7.1990 annetulla lailla 90-568 (loi nº 90-568, du 2 juillet 1990, relative à l’organisation du service public de la poste et des télécommunications; JORF 8.7.1990, s. 8069; jäljempänä vuoden 1990 laki), muutettiin kansallisesta yrityksestä France Télécomista 26.7.1996 annetulla lailla 96-660 (loi nº 96-660, du 26 juillet 1996, relative à l’entreprise nationale France Télécom; JORF 26.7.1996, s. 11398; jäljempänä vuoden 1996 laki). Uusi järjestelmä perustettiin osittain siksi, että France Télécomista tehtiin osakeyhtiö, se listattiin pörssiin ja sen pääomasta avattiin suurempi osuus, ja osittain siksi, että markkinat, joilla se toimi Ranskassa ja muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa, avattiin kokonaan kilpailulle.

3 Virkamiesasemassa olevan henkilöstön sosiaaliturvaetuuksien rahoitukseen liittyvän vastuun osalta vuoden 1996 lailla muutettiin vastiketta, joka vuoden 1990 lain 30 §:n mukaan France Télécomin oli maksettava valtiolle siitä, että valtio maksaa virkamiehille myönnetyt eläkkeet ja toimii eläkkeistä vastaavana laitoksena (jäljempänä riidanalainen toimenpide).

4 Vuoden 1990 laissa säädettiin, että France Télécomin oli maksettava valtiolle vastikkeena siitä, että valtio maksaa sen virkamiehille myönnetyt eläkkeet ja toimii eläkkeistä vastaavana laitoksena, virkamiehen palkasta pidätetty määrä, joka vahvistettiin Ranskan siviili- ja sotilashallinnon virkamiesten eläkkeistä annetun lain (code des pensions civiles et militaires de retraite) L. 61 §:ssä, ja ylimääräinen osuus, jonka avulla voitiin vastata eläkkeellä oleville virkamiehille maksetuista ja maksettavista eläkkeistä johtuvista menoista kokonaisuudessaan.

5 France Télécom osallistui myös niin sanottuihin korvauksia ja liiallisia korvauksia koskeviin järjestelmiin, joissa määrätään siirroista, joiden tarkoituksena on taata tasapaino muiden julkisten laitosten virkamiesten eläkejärjestelmien kanssa.

6 Vuoden 1996 lailla muutettiin vuoden 1990 lain 30 §:ssä säädettyä vastiketta jäljempänä selostettavalla tavalla. Ensinnäkin France Télécomin oli maksettava virkamiehen palkasta pidätetty määrä, joka pysyi samana vuoden 1990 lakiin verrattuna. Toiseksi sen oli suoritettava ’muista maksuvelvoitteista vapauttava työnantajamaksu’, joka korvasi aiemman työnantajamaksun. Tämä uusi maksu perustui ’tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistavaan maksuosuuteen’, joka määritettiin siten, että France Télécom ja yleisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat televiestintäalan muut yritykset maksavat yhtä suuret palkkasidonnaiset pakolliset sosiaaliturvamaksut ja veronluonteiset maksut niiden riskien osalta, jotka ovat yhteisiä yksityisoikeudellisille työntekijöille ja valtion virkamiehille, ja sen ulkopuolelle jäivät yksityisoikeudellisten työntekijöiden ja valtion virkamiesten muut kuin yhteiset riskit (erityisesti työttömyysriski ja riski, että työntekijöiden palkkoja ei pystytä maksamaan selvitystilan tai konkurssin vuoksi). Kolmanneksi France Télécomin oli maksettava ’poikkeuksellinen kiinteämääräinen maksu’, jonka suuruudeksi vahvistettiin vuoden 1997 valtion talousarviosta 31.12.1996 annetulla lailla 96-1181, du 31 décembre 1996, (loi nº 96-1181 portant loi de finances pour 1997; JORF 31.12.1996, s. 19490) 37,5 miljardia Ranskan frangia (5,7 miljardia euroa). Tämä viimeksi mainittu maksu käsitti niiden vuotuisten varausten määrän (3,6 miljardia euroa), jotka vastasivat France Télécomin vuoteen 1996 asti perustamia varauksia tuolloin ennakoituihin virkamiesten tulevista eläkkeistä johtuviin kustannuksiin vastaamiseksi, sekä täydentävän määrän (2,1 miljardia euroa).

7 Lisäksi vuoden 1996 lailla France Télécom jätettiin korvauksia ja liiallisia korvauksia koskevien järjestelmien soveltamisalan ulkopuolelle.

– –

9 Komissio ilmoitti Ranskan tasavallalle 20.5.2008 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa kyseisen tuen osalta SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn (jäljempänä menettelyn aloittamista koskeva päätös). Ranskan tasavalta esitti huomautuksensa 18.7.2008.

– –

12 Komissio antoi 20.12.2011 riidanalaisen päätöksen, jossa kyseinen tuki todetaan tietyin edellytyksin sisämarkkinoille soveltuvaksi.

13 Riidanalaisessa päätöksessään komissio katsoi, että riidanalainen toimenpide on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

14 Erityisesti taloudellista etua arvioidessaan komissio totesi, että France Télécom sai riidanalaisen toimenpiteen perusteella taloudellista etua siltä osin kuin siinä säädettiin valtion uusista ja raskaista kustannuksista, jotka johtuvat siitä, että valtio maksaa France Télécomin virkamiehille myönnetyt eläkkeet ja toimii eläkkeistä vastaavana laitoksena, ja pienennettiin France Télécomin aiemmin maksamaa vastiketta.

15 Tältä osin komissio totesi riidanalaisen päätöksen 105 perustelukappaleessa, että kyseisen tuen määrä saadaan laskemalla France Télécomin vuoden 1996 lain nojalla maksaman muista maksuvelvoitteista vapauttavan työnantajamaksun ja vuoden 1990 lain nojalla maksettavien kustannusten vuotuinen erotus, ja katsoi riidanalaisen päätöksen 113 perustelukappaleessa, että poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun maksaminen oli vähentänyt France Télécomin saaman tuen määrää.

16 Komissio katsoi niin ikään, että riidanalainen toimenpide oli valikoiva, koska se koski ainoastaan France Télécomia, ja että se vääristi tai saattoi vääristää kilpailua, koska France Télécom oli voinut vähentää taseestaan sitoumuksia, minkä seurauksena se saattoi kehittää toimintaansa televiestintämarkkinoilla, jotka oli asteittain avattu kilpailulle Ranskassa ja muissa jäsenvaltioissa.

17 Tämän jälkeen komissio arvioi riidanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla ja katsoi, että toimenpide ei ollut suhteellisuusperiaatteen mukainen siltä osin kuin se ei mahdollistanut kilpailuedellytysten yhtenäistämistä. Komission mukaan France Télécomin valtiolle maksama taloudellinen vastike ei vastannut kaikkia France Télécomin kilpailijoiden talousarvioon kohdistuvia sosiaaliturvamaksuja.

18 Näin ollen komissio katsoi, että täyttääkseen SEUT 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun yhteistä etua koskevan edellytyksen kyseisen tuen soveltuvuus sisämarkkinoille edellytti, että France Télécomin maksettavaksi tuleva muista maksuvelvoitteista vapauttava työnantajamaksu lasketaan ja peritään siten, että France Télécomin ja yleisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien televiestintäalan muiden yritysten kaikkien palkkasidonnaisten pakollisten sosiaaliturvamaksujen ja veroluonteisten maksujen tasot yhtenäistetään, jolloin otetaan huomioon myös yksityisoikeudellisten työntekijöiden ja France Télécomin virkamiesten muut kuin yhteiset riskit. Tämä maksu oli perittävä France Télécomilta siitä päivästä alkaen, jolloin viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä annetun komission tiedonannon (EYVL 1996, C 232, s. 10; jäljempänä viitekoroista annettu tiedonanto) mukaisesti määräytyvän diskonttokoron mukaan diskontatun, poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun määrä olisi sama kuin maksut ja kustannukset, jotka France Télécomin olisi pitänyt maksaa vuoden 1996 lain 30 §:n nojalla.

19 Riidanalaisen päätöksen päätösosa kuuluu seuraavasti:

’1 artikla

Valtiontuki, joka johtuu sen vastineen vähentämisestä, joka valtiolle on maksettava siksi, että se maksaa siviili- ja sotilashallinnon virkamiesten eläkkeistä annetun lain mukaisesti France Télécomin virkamiehille myönnetyt eläkkeet ja toimii niistä vastaavana laitoksena [vuoden 1990 lain] muuttamisesta annetun [vuoden 1996 lain] nojalla, soveltuu sisämarkkinoille 2 artiklassa tarkoitettujen ehtojen mukaisesti.

2 artikla

[Vuoden 1990 lain] 30 pykälän c momentin nojalla France Télécomin maksettavaksi lankeava muista maksuvelvoitteista vapauttava työnantajamaksu lasketaan ja peritään siten, että France Télécomin ja yleisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien televiestintäalan muiden yritysten kaikkien palkkasidonnaisten pakollisten sosiaaliturvamaksujen ja veronluonteisten maksujen tasot yhtenäistetään.

Tämän ehdon täyttämiseksi Ranskan tasavallan on viimeistään seitsemän kuukauden kuluttua tämän päätöksen tiedoksiantamisesta

a) muutettava [vuoden 1990 lain] 30 pykälää ja sen soveltamiseksi annettuja säädöksiä ja muita tekstejä siten, että France Télécomin maksettavaksi lankeavan muista maksuvelvoitteista vapauttavan työnantajamaksun laskentaperusteet ja perintä eivät rajoitu ainoastaan yksityisoikeudellisten työntekijöiden ja valtion virkamiesten yhteisiin riskeihin vaan ne sisältävät myös muut kuin yhteiset riskit;

b) perittävä France Télécomilta siitä päivästä alkaen, jolloin asiassa sovellettavan, [viitekoroista annetun tiedonannon] mukaisesti määräytyvän diskonttokoron mukaan diskontatun, [vuoden 1996 lailla] vahvistetun poikkeuksellisen maksun määrät ovat samat kuin maksut ja kustannukset, joita France Télécom olisi edelleen maksanut [vuoden 1990 lain] 30 pykälän alkuperäisen version nojalla, a alakohdassa täsmennettyjen ehtojen mukaan laskettu muista maksuvelvoitteista vapauttava työnantajamaksu ottaen huomioon yksityisoikeudellisten työntekijöiden ja valtion virkamiesten yhteiset riskit ja muut kuin yhteiset riskit.’”

II Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

5. Orange nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.8.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä kumoamiskanteen riidanalaisesta päätöksestä.

6. Orange esitti kanteensa tueksi neljä kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste koski oikeudellisia virheitä ja arviointivirheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin komissio on luonnehtinut riidanalaisen toimenpiteen SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. Toinen kanneperuste, joka esitettiin toissijaisesti, koski oikeudellisia virheitä ja arviointivirheitä, jotka on tehty tutkittaessa riidanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille. Kolmas kanneperuste, johon vedottiin niin ikään toissijaisesti, koski arviointivirhettä ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä arvioitaessa sitä ajanjaksoa, jonka kuluessa riidanalaisessa päätöksessä määritelty tuki neutralisoituu poikkeuksellisella kiinteämääräisellä maksulla. Neljäs kanneperuste koski menettelyllisten oikeuksien loukkaamista.

7. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kanteen kokonaisuudessaan ja velvoitti Orangen korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

8. Myös Ranskan tasavalta nosti riidanalaisesta päätöksestä kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 2.3.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä asiassa T-135/12. Tässä viimeksi mainitussa asiassa annetusta tuomiosta,[5] jolla kanne niin ikään hylättiin ja Ranskan tasavalta velvoitettiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ei sitä vastoin ole valitettu.

III Asianosaisten vaatimukset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

9. Orange vaatii, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion

— ratkaisee asian lopullisesti ja hyväksyy sen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset

— toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.

10. Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää valituksen ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11. Asianosaiset esittivät huomautuksensa kirjallisesti ja suullisesti 3.12.2015 pidetyssä istunnossa.

IV Valituksen tarkastelu

12. Valituksensa tueksi valittaja esittää kolme valitusperustetta, jotka koskevat unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen arvioidessa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaoloa, riidanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille ja ajanjaksoa, jonka kuluessa riidanalaisessa päätöksessä määritelty tuki neutralisoituu poikkeuksellisella kiinteämääräisellä maksulla.

13. Koska ensimmäisen valitusperusteen yhteydessä esille tuodut kysymykset edellyttävät arkaluonteista tarkastelua, keskityn arvioissani siihen, sillä muihin valitusperusteisiin ei nähdäkseni liity erityisiä vaikeuksia.

A *Alustavat toteamukset riidanalaisten toimenpiteiden laatimisolosuhteista ja luonteesta*

14. Kuten totesin tämän ratkaisuehdotuksen johdannossa, esillä oleva asia liittyy aivan erityisiin kansallisiin korvaustoimenpiteisiin, jotka on toteutettu uudistettaessa France Télécomin asemaa sen yksityistämisen seurauksena.

15. Näiden unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettujen kysymysten tarkastelua varten on mielestäni paikallaan tehdä yhteenveto ja esittää joitakin täsmennyksiä riidanalaisten toimenpiteiden luonteesta ja niiden laatimisolosuhteista.

5 — Tuomio Ranska v. komissio (T-135/12, EU:T:2015:116).

16. Vuoden 1990 lain nojalla France Télécomista tehtiin erillinen julkinen operaattori ja oikeushenkilö, kun taas aiemmin se muodosti yhdessä La Posten kanssa Ranskan posti- ja televiestintäministeriön pääosaston.

17. Tästä aseman muutoksesta huolimatta se otti edelleen palvelukseensa henkilöitä, joilla oli valtion virkamiehen asema, aina vuoteen 1997 asti.

18. France Télécomin entisten virkamiesten eläkkeiden rahoitusta koskevan aiemman talousarviokäytännön mukaisesti vuoden 1990 lain 30 §:ssä säädettiin, että valtio maksaa France Télécomin virkamiehille myönnetyt eläkkeet ja toimii eläkkeistä vastaavana laitoksena ja että vastikkeeksi France Télécomin on maksettava valtiolle paitsi sen virkamiesten palkasta pidätetty määrä, myös ”ylimääräinen osuus”, jonka avulla voidaan vastata eläkkeellä olevien virkamiesten eläkkeistä johtuvista menoista kokonaisuudessaan.

19. Ylimääräiseksi osuudeksi eli niin sanotuksi ”työnantajan” osuudeksi, joka France Télécomin oli maksettava, vahvistettiin Ranskan valtion maksamien eläkkeiden kokonaismäärän ja sen palveluksessa edelleen olevien virkamiesten palkoistaan suorittamien maksujen välinen erotus.

20. Toisin sanoen France Télécomin oli vastattava eläkkeellä olevien virkamiestensä kaikista eläkekustannuksista (mukaan luettuna posti- ja televiestintäministeriön entiset virkamiehet), joista oli vähennetty sen palveluksessa olevien virkamiesten palkasta pidätetty määrä.

21. On huomattava, että tosiasiallisesti France Télécom kirjasi eläkkeisiin liittyvät menot maksettujen maksujen perusteella. Koska nämä menot kasvaisivat varmasti entisille virkamiehille maksettavien eläkkeiden ennakoidun kehityksen takia, France Télécom kirjasi tileihinsä myös vuosittaisen varauksen, jonka tarkoituksena on jakaa maksujen tulevan kasvun arvioitu vaikutus 30 vuoden ajalle. Varauksen kokonaismäärä vuoteen 1996 asti oli noin 3,6 miljardia euroa. [6]

22. Vuoden 1996 lailla France Télécomista tehtiin Ranskan oikeuden mukaan perustettu osakeyhtiö. Vaikka France Télécom lopetti virkamiesten palvelukseen ottamisen vuodesta 1997 alkaen, tämän yhtiön jo olemassa oleva virkamieskunta jäi edelleen sen palvelukseen ja säilytti asemansa ja siihen liittyvät takuut, mukaan luettuna samat palvelussuhteen ehdot kuin valtion virkamiehillä.

23. France Télécomin palveluksessa olevien virkamiesten palkasta pidätetystä määrästä saatu summa kuitenkin pieneni sitä mukaa kuin heitä jäi eläkkeelle, ja nämä eläkkeelle jäämiset taas lisäsivät kyseisiin eläkkeisiin liittyviä kustannuksia, minkä vuoksi ylimääräinen osuus käytettiin jatkuvaan lisäykseen (kunnes eläkeläisten kuolleisuusaste ylittäisi uusien eläkeläisten määrän).

24. Näissä olosuhteissa Ranskan lainsäätäjä päätti muuttaa France Télécomin virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelmää.

25. Vuoden 1996 lain nojalla viimeksi mainitun yrityksen täytyy vastedes suorittaa ainoastaan muista maksuvelvoitteista vapauttava maksu, jolla varmistetaan, että France Télécom ja televiestintäalan muut yritykset maksavat yhtä suuret palkkasidonnaiset sosiaaliturvamaksut niiden riskien osalta, jotka ovat yhteisiä yleisen työlainsäädännön nojalla palkatuille työntekijöille ja valtion virkamiehille. Tämä merkitsee sitä, että France Télécomin taloudelliset kustannukset rajoittuvat kyseisen maksun maksamiseen, mutta sen entisten virkamiesten eläkkeiden maksamiseen liittyvät kustannukset ovat valtion vastuulla. Tämä johtaa myös siihen, ettei France Télécomin tarvitse maksaa tiettyjä maksuja, jotka France Télécomin kilpailijat ovat maksaneet vakuuttaakseen työntekijöiden ja virkamiesten muut kuin yhteiset riskit, erityisesti työttömyysriskin ja riskin, että työntekijöiden palkkoja ei pystytä maksamaan selvitystilan tai konkurssin vuoksi.

6 — Ks. riidanalaisen päätöksen 19 perustelukappale.

26. On vielä huomattava, että France Télécomin eläkkeiden rahoitusjärjestelmän uudistus on toteutettu televiestintämarkkinoiden unionin tasolla tapahtuneen vapauttamisen yhteydessä ja että näin ollen sen vaikutukset ovat mahdollisesti näkyneet asteittain kilpailulle avatuilla markkinoilla. Komissio totesi riidanalaisen päätöksen 49 perustelukappaleessa, että ”taustalla vuoden 1996 laissa ja France Télécomin avaamisessa yksityiselle pääomalle oli itse asiassa halu edistää France Télécomin laajentumista Ranskan ulkopuolisille eurooppalaisille markkinoille, kuten käy ilmi lakiluonnoksesta käydyn keskustelun aikana annetuista lausunnoista”.

B *Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee oikeudellisia virheitä arvioitaessa edellytyksiä, joiden täyttyessä riidanalainen toimenpide voidaan luonnehtia SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi*

27. Ensimmäisessä valitusperusteessaan valittaja kiistää riidanalaisen toimenpiteen luonnehtimisen valtiontueksi eri näkökohdista, jotka ovat osin päällekkäisiä. Totean erityisesti, että SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen edun toteamista koskeva kysymyksenasettelu, josta ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa on kyse, liittyy läheisesti kyseisen toimenpiteen valikoivuutta koskevaan kysymyksenasetteluun, josta tämän valitusperusteen toisessa osassa on kyse, ja että näitä kysymyksiä olisi voitu tarkastella yhdessä.

28. Tästä toteamuksesta huolimatta on mielestäni selvyyden vuoksi parempi vastata ensimmäiseen valitusperusteeseen noudattaen mahdollisuuksien mukaan valittajan esittämien perustelujen rakennetta.

1. Ensimmäinen osa, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen arvioidessa edun olemassaoloa

a) Valittajan lausumat

29. Orange väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt useita oikeudellisia virheitä arvioidessaan SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun, France Télécomin saaman edun olemassaoloa. Sen mukaan riidanalaisella toimenpiteellä eli vuoden 1996 lailla käyttöön otetulla France Télécomin maksettavaksi tulevien eläkemaksujen vähennyksellä oli tarkoitus kompensoida se, mitä se luonnehtii ”rakenteelliseksi haitaksi”. Tämä haitta johtuu vuoden 1990 laista, josta aiheutui merkittäviä kustannuksia sen entisten virkamiesten eläkkeiden rahoituksen osalta verrattuna muiden kilpailevien taloudellisten toimijoiden kustannuksiin. Riidanalaisen toimenpiteen vaikutuksena sitä ei näin ollen aseteta edullisempaan kilpailuasemaan kuin kilpailevia yrityksiä.

30. Sen perustelut jakautuvat kaavamaisesti kolmeen kohtaan.

31. Ensinnäkin se väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 42 ja 43 kohdassa katsonut virheellisesti, että sitä ei voida jättää luonnehtimatta valtiontueksi riidanalaisen toimenpiteen korvaavuuden vuoksi, sillä ainoana poikkeuksena ovat tapaukset, joissa valtion toimenpidettä on pidettävä vastikkeena yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista vastaavien yritysten julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi tarjoamista palveluista tuomiossa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg [7] vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Tältä osin se katsoo, että valituksenalaisessa tuomiossa on tulkittu virheellisesti tiettyjä unionin tuomioistuimen [8] ja unionin yleisen tuomioistuimen [9] tuomioita.

7 — C-280/00, EU:C:2003:415.

8 — Tuomio Comitato ”Venezia vuole vivere” ym. v. komissio (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, 90–92 kohta).

9 — Tuomio British Telecommunications ja BT Pension Scheme Trustees v. komissio (T-226/09 ja T-230/09, EU:T:2013:466, 71 kohta).

32. Toiseksi Orange katsoo, että sen kanta, joka perustuu rakenteellisen haitan olemassaoloon, saa selvää tukea tuomiosta Enirisorse,[10] toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 39 ja 41 kohdassa.

33. Kolmanneksi ja viimeiseksi Orange väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 41 kohdassa määritellyt virheellisesti viitekehyksen eli ”tyypillisen” tilanteen, jonka perusteella voidaan määritellä tavanomaisesti sovellettava tilanne. Esillä olevassa tapauksessa vertailukohtana on pidettävä kilpaileviin yrityksiin sovellettavaa järjestelmää, joka koskee niiden henkilöstön vanhuuseläkkeiden rahoitusosuuksia, eikä tilannetta, jossa France Télécom olisi ollut, jos vuoden 1990 laki olisi edelleen voimassa.

b) Asian arviointi

34. Ennen kuin käsitellään tarkemmin valittajan esittämien perustelujen eri näkökohtia – jotka liittyvät viime kädessä samaan kysymyksenasetteluun – on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tukena pidetään toimenpiteitä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia.[11] Oikeuskäytännössä on erityisesti täsmennetty, että yrityksen työntekijöiden palkkakustannukset ovat jo luonteeltaan yritysten vastattavaksi kuuluvia kustannuksia riippumatta siitä, johtuvatko nämä kustannukset lakisääteisistä velvoitteista tai työehtosopimuksista vai eivät.[12]

35. Oikeuskäytännössä on myös vakiintuneesti katsottu, että edun käsitteellä, joka on keskeinen toimenpiteen luokittelussa valtiontueksi, on objektiivinen luonne, joka ei riipu kyseessä olevan toimenpiteen laatijoiden motiiveista. Valtion toimenpiteiden tavoitteiden luonne ja niiden perustelut eivät siten vaikuta niiden luokitteluun valtiontueksi. SEUT 107 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtioiden toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella vaan määritellään toimenpiteet niiden vaikutusten perusteella.[13]

36. On hämmästyttävää, että valittaja ei ole nimenomaisesti kyseenalaistanut esillä olevassa osassa[14] unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnin lähtökohtaa, sellaisena kuin se on esitetty valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa. Tässä kohdassa todetaan, että ”tässä tapauksessa on selvää, että alentamalla vuoden 1990 lain nojalla vahvistettuja sosiaaliturvamaksuja vuoden 1996 lailla on parannettu France Télécomin oikeudellista asemaa aiempaan järjestelmään verrattuna ja annettu lähtökohtaisesti etu viimeksi mainitulle yritykselle”.

37. Esillä olevassa asiassa on kuitenkin pohdittava, onko unionin yleinen tuomioistuin tavalla tai toisella jättänyt huomiotta edun toteamista koskevan menetelmän hyväksyessään komission riidanalaisessa päätöksessä omaksuman lähestymistavan. Kyseisten toimenpiteiden suhteellisesta teknisyydestä huolimatta merkityksellisen vertailukohdan valinta, joka on ratkaisevan tärkeä France Télécomin saaman taloudellisen edun toteamiseksi ja siten näiden toimenpiteiden luonnehtimiseksi SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, on voitava tutkia valituksen yhteydessä.[15]

10 — C-237/04, EU:C:2006:197.

11 — Tuomio France Télécom v. komissio (C-81/10 P, EU:C:2011:811, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Eventech (C-518/13, EU:C:2015:9, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

12 — Tuomio Belgia v. komissio (C-5/01, EU:C:2002:754, 39 kohta).

13 — Tuomio France Télécom v. komissio (C-81/10 P, EU:C:2011:811, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio BVVG (C-39/14, EU:C:2015:470, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

14 — Se on sitä vastoin kritisoinut unionin yleistä tuomioistuinta ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa siitä, että tämä on tyytynyt toteamaan, että vuoden 1996 lailla oli parannettu France Télécomin taloudellista tilannetta, ”analysoimatta todellista tai potentiaalista vaikutusta relevantteihin markkinoihin”.

15 — Näin on siitä huolimatta, että Orangen perustelujen joissakin osissa joko pelkästään toistetaan unionin yleisessä tuomioistuimessa jo esitettyjä perusteluja tai esitetään unionin yleisen tuomioistuimen suorittama tosiseikkojen arviointi ja luonnehdinta.

38. Tältä osin on huomattava, että komissio on pitänyt ”tavanomaisena järjestelmänä” eli vertailujärjestelmänä, josta vuonna 1996 toteutetulla riidanalaisella toimenpiteellä poiketaan, France Télécomin virkamiesten eläkkeisiin sovellettavaa järjestelmää tämän yhtiön vuonna 1990 toteutetusta yksityistämisestä lähtien. Unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut tämän valinnan valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa.

39. Se ei anna mielestäni aihetta arvosteluun.

40. Ensinnäkin tuomioon Enirisorse [16] perustuvasta väitteestä on todettava, että vaikka on totta, että kyseisen tuomion nojalla toimenpidettä ei voida pitää valtiontukena, kun sillä pyritään ainoastaan estämään se, että sen kohteena olevan vastattavaksi tulee kustannus, jota ei tavallisissa olosuhteissa syntyisi, on vielä osoitettava, että riidanalainen toimenpide liittyy aiempaan valtion toimenpiteeseen ja että sillä pyritään poistamaan tämän viimeksi mainitun toimenpiteen vaikutukset. Kyseisessä tuomiossa ei ole pyritty esittämään minkäänlaista teoriaa rakenteellisesta haitasta, vaan se liittyy, kuten unionin yleinen tuomioistuin perustellusti totesi, yleisesti sovellettavista säännöksistä kahdella tapaa poikkeavan järjestelmän aivan erityiseen tilanteeseen.

41. On syytä korostaa, että tuomio Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197) koski aivan erityistä valtion toimenpidettä, joka liittyi siviilioikeuden periaatteeseen, jonka perusteella yhtiön osakkaat saattoivat luopua yhtiön osakkuudesta ja vaatia osakkeensa lunastettavaksi ainoastaan tyhjentävästi luetelluissa tapauksissa. Poikkeuksena tästä periaatteesta Italian lainsäätäjä oli säätänyt, että ainoastaan Sotacarbo-yrityksen osakkaat saattoivat luopua osakkuudestaan tietyissä tapauksissa ja saada osakkeensa lunastetuiksi. Tätä poikkeusmahdollisuutta muutettiin joitakin vuosia myöhemmin annetulla lailla, jossa säädettiin, että jos Sotacarbon osakkaat, joihin Enirisorse kuului, käyttävät tätä mahdollisuuttaan luopua osakkuudesta, osakkeiden arvoa ei enää korvata. Tällä viimeksi mainitulla toimenpiteellä pyrittiin juuri poistamaan etu, jonka kyseiset osakkaat olisivat saaneet kyseisen järjestelmän soveltamisesta, säätämällä, että jos ne käyttävät poikkeuksellista mahdollisuuttaan luopua osakkuudestaan, niiden on luovuttava kaikista oikeuksista yhtiön varallisuuteen ja maksettava vielä maksamatta olevat osuudet. Toimenpiteellä estettiin siten se, että poikkeusjärjestelyn soveltamisen seurauksena kyseisen yrityksen vastattavaksi tulee kustannus, eli osakasyhtiöiden osakkeiden lunastaminen, josta ei ollut säädetty siihen tavallisesti sovellettavassa järjestelmässä.

42. Kyseisessä tuomiossa omaksuttu pragmaattinen ratkaisu perustui siihen, että riidanalainen toimenpide liittyi läheisesti aiemmin sovellettuun poikkeusjärjestelyyn. Tällä toimenpiteellä, jolla ainoastaan neutralisoitiin Enirisorselle osakkuudesta luopumista koskevan poikkeuksellisen oikeuden muodossa aiemmin annettu etu, ei siten annettu taloudellista etua Sotacarbon hyväksi. [17]

43. Tästä ei ole kyse esillä olevassa asiassa.

44. France Télécomin oli vuoden 1990 lain nojalla suoritettava erityismaksu, joka on selvästi erillinen yleisesti sovellettavan eläkejärjestelmän perusteella suoritettavasta maksusta mutta jolla ei voida katsoa poikettavan yleisesti sovellettavista säännöksistä, sillä aiemmin virkamiesten eläkemaksuihin ei sovellettu yleisesti sovellettavaa eläkemaksujärjestelmää. Virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelmä perustuu erilliseen oikeudelliseen järjestelmään, ja se on pidettävä selvästi erillään yksityisoikeudellisiin työntekijöihin, kuten France Télécomin kilpailijoiden työntekijöihin, sovellettavasta järjestelmästä.

45. Etenkään valtion virkamiesten eläkkeiden kustannuksia koskeviin maksuihin ei sovelleta yleistä eläkemaksujärjestelmää, minkä perusteella voitaisiin katsoa, että viimeksi mainittu on esillä olevassa asiassa tavallisesti sovellettava järjestelmä. Toisin kuin Orange väittää, riidanalaisella toimenpiteellä ei pyritä estämään sitä, että France Télécomin on suoritettava maksu, joka tavallisissa olosuhteissa ei

16 — C-237/04, EU:C:2006:197, 43–49 kohta.

17 — Julkisasiamies Poiares Maduron ratkaisuehdotus Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:21, 32 kohta).

kuuluisi sen vastattavaksi. Nyt käsiteltävässä asiassa ei voida perustellusti väittää, että vuodesta 1996 sovelletulla järjestelmällä olisi korvattu se, että France Télécomilta oli peritty ylimääräisiä maksuja sellaisen erityisjärjestelmän seurauksena, jolta yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen alaiset, kilpailevat yritykset välttyivät tavanomaisessa markkinatilanteessa.

46. On selvää, että SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena pidetään valtion varoilla toteutettuja toimenpiteitä, joilla asetetaan edunsaajayritykset *taloudellisesti edullisempaan asemaan kuin niiden kilpailijat* tai joita on pidettävä sellaisena *taloudellisena etuna, jota edunsaajayritys ei olisi saanut tavanomaisin markkinaehdoin*.[18]

47. Viittauksella *tavanomaisiin markkinaehtoihin* ja/tai *muiden kilpailijoiden asemaan* on nähdäkseni mieltä ainoastaan tapauksessa, jossa on toivottavaa suorittaa vertaileva tutkimus, kun otetaan huomioon nimenomaisesti kyseessä oleva toimenpide, jota ei yksinään voitaisi tarkastella ”positiivisena suorituksena” tai tällaista suoritusta vastaavana toimenpiteenä. Toisin sanoen tätä oikeuskäytäntöä ei voida soveltaa tilanteessa, jossa kyseessä olevan, tässä tapauksessa France Télécomin aseman muutoksen vuoksi toteutetun toimenpiteen tilapäisyys on selvästi osoitettu. Voidaan myös havaita tiettyä epäjohdonmukaisuutta siinä, että yhtäältä France Télécomille väitetään aiheutuneen vuoden 1990 lain perusteella rakenteellista haittaa – joka tietyllä tapaa asettaa sen aivan erityiseen tilanteeseen – ja toisaalta taloudellisen edun saamista vaaditaan arvioitavan ”tavanomaisten markkinaehtojen” valossa.

48. Toiseksi Orangen väite, joka koskee yleisemmin sitä, että riidanalaisella toimenpiteellä oli tarkoitus vapauttaa se rakenteellisesta haitasta tai epäkohdasta, ei vakuuta sen enempää.

49. Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että se, että jäsenvaltio pyrkii yksipuolisin toimin lähentämään kilpailuolosuhteita tietyllä talouden alalla toisissa jäsenvaltioissa vallitseviin edellytyksiin, ei muuta sitä, että toimet ovat tukea.[19]

50. Tämä oikeuskäytäntö perustuu välittömästi sääntöön, jonka mukaan toimenpidettä ei pidä luonnehtia valtiontueksi tämän toimenpiteen syiden tai tavoitteiden perusteella, sillä ainoastaan sen vaikutuksilla on merkitystä. Mielestäni se, että valtion viranomainen pyrkii korvaamaan erityisten toimenpiteiden toteuttamisella erityisten maksujen perimisen tietyn yrityksen aseman muuttamisen seurauksena mutta ilman yhteyttä julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseen tuomiossa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg[20] määritellyin edellytyksin, ei poista sitä, että näissä toimenpiteissä on kyse taloudellisesta edusta, jota voidaan pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena. Vaikka ei voida kiistää, että unionin yleinen tuomioistuin on voinut poiketa tästä säännöstä tietyissä yhteyksissä, esille tuodut tapaukset[21] ovat tietääkseni yksittäisiä,[22] eikä unionin tuomioistuin ole missään tapauksessa vahvistanut niitä.[23]

18 — Ks. vastaavasti tuomio Libert ym. (C-197/11 ja C-203/11, EU:C:2013:288, 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Ranska v. komissio (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 — Ks. tuomio Comitato ”Venezia vuole vivere” ym. v. komissio (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), jossa poiketaan tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tapauskohtaisesta lähestymistavasta tuomiossa Hotel Cipriani ym. v. komissio (T-254/00, T-270/00 ja T-277/00, EU:T:2008:537).

20 — C-280/00, EU:C:2003:415.

21 — Tuomio Danske Busvognmænd v. komissio (T-157/01, EU:T:2004:76, 196 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja tuomio Hotel Cipriani ym. v. komissio (T-254/00, T-270/00 ja T-277/00, EU:T:2008:537, 86 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

22 — Tästä ovat osoituksena unionin yleisen tuomioistuimen uudemmat tuomiot (ks. mm. tuomio British Telecommunications ja BT Pension Scheme Trustees v. komissio, T-226/09 ja T-230/09, EU:T:2013:466, 71 kohta ja määräys Stahlwerk Bous v. komissio, T-172/14 R, EU:T:2014:558, 59 kohta).

23 — Ks. tuomio Comitato ”Venezia vuole vivere” ym. v. komissio (C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, 92 ja 94–96 kohta).

51. Tämä oikeuskäytäntö saa myös selvää tukea siitä, että rakenteellisten haittojen korvaaminen voidaan tarvittaessa ottaa huomioon tutkittaessa tietyn valtiontukitoimenpiteen, kuten aluetuen [24] tai ympäristötuen [25] muodossa toteutetun toimenpiteen, soveltuvuutta yhteismarkkinoille SEUT 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

52. Kuten olen aiemmin todennut riidanalaisen toimenpiteen taustaa tarkasteltaessa, en ole missään tapauksessa vakuuttunut siitä, että France Télécomille olisi varsinaisesti aiheutunut vuoden 1990 lain antamisen seurauksena rakenteellista haittaa tai kilpailuhaittaa, joka vuoden 1996 lailla oli tarkoitus korvata.

53. Vuoden 1990 lain vaikutuksena on ollut ottaa käyttöön France Télécomin entisten virkamiesten vanhuuseläkkeiden aivan erityinen rahoitusjärjestelmä. Tämän järjestelmän mukaan valtio vastaa edelleen viime kädessä virkamiesten eläkkeiden maksusta.

54. Tällä lailla on tarkoitus säätää siitä, että France Télécomin on maksettava valtion virkamiesten käyttöön antamisesta vastike, jonka ei itsessään ole näytetty olleen viimeksi mainitulle epäedullinen.

55. Kuten komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 103 perustelukappaleessa – mitä ensimmäisen oikeusasteen kantaja ei ole vakavasti riitauttanut – kustannukset, joista France Télécom vapautettiin, eivät olleet uusia, koska vuoden 1990 laissa sovellettiin uudelleen aiempaa talousarviokäytäntöä, eivätkä ennakoimattomia, koska yritys perusti varauksia sitä varten, eivätkä ne poikenneet yleisestä sosiaaliturvalainsäädännöstä, koska sitä ei sovelleta France Télécomin maksamaan vastikkeeseen.

56. Se, että France Télécomille vuoden 1990 lain nojalla asetettua taloudellista kustannusta on sittemmin pidetty epäedullisena ja jopa kohtuuttomana sen palveluksessa olevien ja eläkemaksuja suorittavien virkamiesten lukumäärän pienenemisen vuoksi, ei liity rakenteellisen edun saamiseen. Tämä tilanne on seurausta lainsäätäjän päätöksestä pitää France Télécomin palveluksessa tietty määrä virkamiehiä, joilla on siitä seuraavat edut ja haitat yrityksen aseman muuttamisesta huolimatta.

57. Kolmanneksi on korostettava edellä tuomiolle Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197) annettavasta tulkinnasta esitetyn lisäksi, että valittu viitekehys, eli ”tavallinen tilanne”, johon kyseisestä toimenpiteestä seurannutta tilannetta on verrattava, ei voi koskea ”France Télécomin kilpailijayrityksiin sovellettavaa järjestelmää, joka koskee yleisen sosiaaliturvajärjestelmän mukaisia työnantajan eläkemaksuja”. Taloudellisen edun saamista ei voida arvioida France Télécomin kilpailijoiden yleisen järjestelmän maksuihin perustuvien kustannusten perusteella pelkästään siitä syystä, että France Télécomin vastattavana olevat kustannukset sen entisten virkamiesten eläkkeiden rahoittamiseksi eivät liity kyseiseen yleiseen järjestelmään.

58. Vuoden 1990 laki on annettu siihen asti voimassa olleen eläkkeiden rahoitusjärjestelmän mukaisesti. Vuoden 1996 lailla on sitä vastoin muutettu perustavanlaatuisesti taloudellista kustannusta, josta France Télécomin oli vastattava sen vuoksi, että sen palveluksessa päätettiin pitää virkamiehiä.

59. Koska tuomioistuimella on velvollisuus tutkia mahdollinen ristiriita riidanalaisen päätöksen perusteluissa, on vielä tutkittava, ovatko keskenään ristiriidassa yhtäältä riidanalaisen päätöksen 97 perustelukappale (jossa todetaan, että jos ”valtion kouluttamat virkamiehet annettaisiin France Télécomin käyttöön ilman mitään vastinetta jo maksetuista tai myöhemmin maksettavista eläkkeistä, France Télécomille annettaisiin selkeä etu”) ja toisaalta tämän saman päätöksen 102 perustelukappale

24 — Ks. mm. ns. Azoreiden tapaus, tuomio Portugali v. komissio (C-88/03, EU:C:2006:511, 77 kohta).

25 — Ks. tuomio komissio v. Alankomaat (C-279/08 P, EU:C:2011:551, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

(jonka mukaan ”France Télécomin tilanteen arvioimiseksi – – vertailutilanteena käytetään sellaisen julkisen tai yksityisen yrityksen tilannetta, jolla on palveluksessaan virkamieshenkilöstöä, joka on säilyttänyt asemansa”) sekä viittaus tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistavaan maksuosuuteen tutkittaessa tuen soveltuvuutta SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.

60. Tältä osin on huomattava, että komissio pyrkii riidanalaisen päätöksen 97 perustelukappaleessa vastaamaan perusteluihin, joiden mukaan France Télécomille olisi aiheutunut vuoden 1990 lain perusteella rakenteellista haittaa.

61. Saman päätöksen 102 perustelukappaleella oli tarkoitus vertailla La Posten erityistä tilannetta, joka koski hyvin samankaltaista toimenpidettä kuin esillä oleva tapaus. Komissio korosti erityisesti tässä perustelukappaleessa, että ”France Télécomin virkamiesten eläkejärjestelmän – säännökset ennen vuoden 1996 uudistusta olivat – – samanlaiset kuin La Posteen samaan aikaan sovelletun järjestelmän – – säännökset”.

62. Viittaus tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistavaan maksuosuuteen tutkittaessa tuen soveltuvuutta SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustuu – kuten komissio aivan oikein selitti istunnossa – siihen, että vertailuajankohta SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea merkitsevän edun toteamiseksi on esillä olevassa asiassa toinen kuin saman artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen tuen soveltuvuuden tutkimisen kannalta merkityksellinen vertailuajankohta. Etu on todettava riidanalaisen toimenpiteen toteuttamispäivästä lähtien seuranneiden vaikutusten perusteella. Sitä vastoin tukitoimenpiteen soveltuvuuden tutkiminen on lähinnä ennakoivaa ja edellyttää asettumista tilanteeseen, jossa televiestintämarkkinat on vapautettu optimaalisella tavalla ja jossa tiettyjen historiallisten toimijoiden entisten valtion monopolien käyttöön ottamisen vuoksi kohtaamat edut ja velvoitteet ovat lakanneet.

63. Näin ollen katson, että riidanalainen päätös ei ole ristiriitainen tältä osin ja että ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä.

2. Toinen osa, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen arvioidessa riidanalaisen toimenpiteen valikoivuutta

64. Orange katsoo unionin yleisen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se on todennut valituksenalaisen tuomion 52 ja 53 kohdassa, että riidanalainen toimenpide oli valikoiva sen vuoksi, että se koski ainoastaan Orangea. Sen mielestä yksittäinen valtion toimenpide on valikoiva ainoastaan, jos sillä suositaan tiettyä yritystä verrattuna muihin yrityksiin, jotka ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti niihin rinnastettavassa tilanteessa. Orange katsoo, että tässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin ei voinut tyytyä olettamaan, että valikoivuutta koskeva edellytys täyttyi riidanalaisen toimenpiteen täysin tilapäisen luonteen vuoksi.

65. Olen täysin vakuuttunut siitä, että tämä osa on hylättävä.

66. Kuten totesin äskettäin asiassa, jossa annettiin tuomio komissio v. MOL,[26] SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valikoivuutta koskevan edellytyksen tutkimisessa on mieltä ainoastaan, kun kyse on yleisesti sovellettavasta valtion toimenpiteestä.

26 — Ks. ratkaisuehdotukseni komissio v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, 47 kohta). Ks. tuomio komissio v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, 60 kohta).

67. Valikoivuusvaatimuksen merkitys vaihtelee nimittäin sen mukaan, pidetäänkö kyseistä toimenpidettä yksittäisenä tukena vai yleisenä tukijärjestelmänä. Yksittäisen toimenpiteen arvioinnissa taloudellisen edun määrittäminen mahdollistaa periaatteessa sen, että toimenpide katsotaan ”erityiseksi” ja sen voidaan näin ollen päätellä olevan myös valikoiva. Sitä vastoin tutkittaessa yleisluontoista järjestelmää valikoivuus mahdollistaa sen määrittämisen, hyödyttääkö oletettu etu todellisuudessa ja sen objektiiviset kriteerit huomioon ottaen ainoastaan tietyntyyppisiä yrityksiä tai yritysryhmiä, vaikka se olisikin suunnattu talouden toimijoille yleisesti. [27]

68. Unionin tuomioistuin täsmensi, että kun kyse on yksittäisestä tuesta, ”taloudellisen edun toteaminen mahdollistaa lähtökohtaisesti sen, että toimenpide oletetaan valikoivaksi”, [28] ja nähdäkseni näin on riippumatta siitä, onko kyseisillä markkinoilla toimijoita, jotka ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa.

69. Esillä olevassa asiassa riidanalainen toimenpide, joka muodostuu ainoastaan France Télécomin virkamiesten eläkkeisiin liittyvien kustannusten alentamiseen vuoden 1996 lailla käyttöön otetusta järjestelmästä seuraavalla tavalla, on kiistatta yksittäinen toimenpide. Riidanalaisen toimenpiteen valikoivuuden tutkimisessa, jota Orange esittää, ei ole tällaisessa yhteydessä mieltä.

70. Valittajan esille tuoma oikeuskäytäntö, joka liittyy yleisesti sovellettaviin lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin, ei tue tältä osin mitenkään valittajan väitteitä.

71. Ensinnäkin asiassa, jossa annettiin tuomio 3M Italia, [29] riitautettiin italialaisessa tuomioistuimessa kansallinen verosäännös [30] erityisesti valtiontukioikeuden kannalta. Unionin tuomioistuin, jota pyydettiin täsmentämään, täyttikö ja miltä osin riidanalainen valtion toimenpide SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valikoivuutta koskevan edellytyksen, katsoi, että sen arvioimiseksi, onko toimenpide, jota se nimenomaisesti luonnehti ”soveltamisalaltaan yleiseksi”, [31] valikoiva, on selvitettävä se, muodostaako mainittu toimenpide tietyssä oikeudellisessa järjestelmässä edun eräille yrityksille verrattuna muihin yrityksiin, jotka ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti niihin rinnastettavassa tilanteessa. Tämä viimeksi mainittu näkemys ei mitenkään tue Orangen kantaa vaan vahvistaa ajatuksen, jonka mukaan toimenpiteen valikoivuuden tutkimisessa on mieltä ainoastaan, jos kyse on yleisesti sovellettavasta toimenpiteestä, jolla toteutetaan yritysten välinen erottelu, joka ei johdu ”sen järjestelmän luonteesta tai rakenteesta, jonka osa [toimenpide on]”. [32]

72. Vastaavasti tuomiossa Trapeza Eurobank Ergasias (C-690/13, EU:C:2015:235) oli kyse pankkielimen Agrotiki Trapeza tis Ellados AE:n (ATE) lain 4332/1929 [33] mukaisista erioikeuksista, jotka koskivat vapautusta tietyistä kuluista ja joita olivat muun muassa oikeus kirjata yksipuolisesti kiinnitys maanviljelijälle tai muulle maataloustoimintaan liittyvää toimintaa harjoittavalle henkilölle kuuluvaan kiinteistöön, oikeus hakea pakkotäytäntöönpanoa pelkän yksityisten välisen asiakirjan perusteella ja vapautus kuluista ja maksuista, jotka liittyvät tämän kiinnityksen kirjaamiseen tai tähän pakkotäytäntöönpanoon. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin, jolle oli esitetty ennakkoratkaisupyyntö siitä, voitiinko tätä kansallista toimenpidettä pitää EY 87 artiklan 1 kohdassa (josta on tullut SEUT 107 artiklan 1 kohta) tarkoitettuna valtiontukena, tyytyi toteamaan, että ”unionin tuomioistuimen käyttöön annetusta aineistosta ei – – ilmene, että muut pankit saisivat hyväkseen tällaista vapautusta, mikä osoittaisi, että kyseinen toimenpide on valikoiva”.

27 — Ks. ratkaisuehdotukseni komissio v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, 50–52 kohta).

28 — Ks. tuomio komissio v. MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, 60 kohta).

29 — C-417/10, EU:C:2012:184.

30 — Asetuksen (decreto legge) nro 40/2010 (GURI nro 71, 26.3.2010) 3 §:n 2 bis momentti, joka on muunnettu tietyin muutoksin laiksi nro 73/2010 (GURI nro 120, 25.5.2010).

31 — Ks. tämän tuomion 39 kohta.

32 — Ks. kyseisen tuomion 40–43 kohta.

33 — FEK A’ 283.

3. Kolmas osa, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen arvioidessa kilpailuun kohdistuvaa vaikutusta koskevaa edellytystä

73. Orange väittää unionin yleisen tuomioistuimen tehneen oikeudellisia virheitä ja laiminlyöneen perusteluvelvollisuutensa, kun se on katsonut valituksenalaisen tuomion 63 ja 64 kohdassa, että kilpailuun kohdistuvaa vaikutusta koskeva edellytys oli täyttynyt, koska riidanalaisella toimenpiteellä vapautetut varat ovat voineet edistää Orangen toiminnan kehittämistä äskettäin kilpailulle avatuilla markkinoilla ja koska se oli myöntänyt kyseisen toimenpiteen olleen välttämätön, jotta se saattoi osallistua kilpailun kehittämiseen. Se väittää myös, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt päätellä komission arviointeja tutkittuaan, että kilpailua rajoittavaa vaikutusta ei ollut pätevästi osoitettu, koska määritelty viitekehys käsitti ainoastaan Orangen ja koska komissio oli itse myöntänyt kyseisen toimenpiteen olleen välttämätön laatukilpailun varmistamiseksi kilpailulle avautuvilla markkinoilla.

74. Mielestäni tämä ensimmäisen valitusperusteen viimeinen osa on niin ikään hylättävä.

75. Perustelujen puutteellisuutta koskevasta väitteestä on todettava, että valituksenalaisessa tuomiossa esitetään selvästi syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin on hyväksynyt komission arvioinnin kilpailun vääristymistä koskevasta edellytyksestä. Esitettyjen perustelujen vuoksi, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä [34] ilmenevien vaatimusten mukaisesti, asianosaiset saavat niiden avulla selville syyt, joihin valituksenalainen tuomio perustuu, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan valvontaansa muutoksenhaun yhteydessä.

76. Lisäksi katson, että unionin yleisen tuomioistuimen omaksumat näkemykset eivät ole virheellisiä. Erityisesti se Orangen myöntämä seikka, että tällä toimenpiteellä vapautetut varat, joiden määrä vuonna 1996 oli yli 13 miljardia euroa, ovat voineet edistää valittajan toiminnan kehittämistä, osoittaa nimenomaan, että sillä on ollut ainakin potentiaalinen vaikutus kilpailuun, riippumatta siitä, mihin tavoitteeseen, mahdollisesti yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen, tällä toimenpiteellä on pyritty.

77. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ensimmäinen valitusperuste hylätään.

C *Toinen valitusperuste, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä sen arvioidessa riidanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille*

1. Ensimmäinen osa, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on ottanut tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla ja laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa arvioidessaan poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun tarkoitusta

78. Orangen mukaan unionin yleinen tuomioistuin on ottanut vääristyneellä tavalla huomioon sille esitetyt tosiseikat ja laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa, kun se on katsonut valituksenalaisen tuomion 93 ja 94 kohdassa, että vuoden 1990 lain 30 §, jota on muutettu vuoden 1996 lain 6 §:llä, ei ole esteenä tulkinnalle, jonka mukaan poikkeuksellinen kiinteämääräinen maksu ei ole sosiaaliturvamaksu vaan sillä on muita tavoitteita, ja että komissio ei näin ollen ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että muiden kuin yhteisten riskien huomiotta jättämistä muista maksuvelvoitteista vapauttavassa työnantajamaksussa ei voitu korvata kyseisellä maksulla.

79. Mielestäni tämä valittajan perustelujen osa ei voi menestyä.

34 — Ks. lukuisista tuomioista tuomio ArcelorMittal Luxembourg v. komissio ja komissio v. ArcelorMittal Luxembourg ym. (C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190, 78 kohta); tuomio Land Burgenland ym. v. komissio (C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682, 81 kohta) ja tuomio Ranska v. komissio (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 88 kohta).

80. Tältä osin on huomattava, että tosiseikkojen huomioon ottamista vääristyneellä tavalla koskeva valvonta, jota on poikkeuksena säännöstä, jonka mukaan unionin tuomioistuimen asiana ei ole muutoksenhaun yhteydessä tutkia tosiseikkoja, tulkittava suppeasti, johtaa tässä tapauksessa sen määrittämiseen, ilmeneekö asiakirja-aineistosta selvästi, että unionin yleinen tuomioistuin on muuttanut vuoden 1996 laille annettavaa merkitystä. [35]

81. Kyse on tarkemmin sen määrittämisestä, ovatko valituksenalaisen tuomion 92 ja 93 kohdassa omaksutut näkemykset vuoden 1996 lain 6 §:ssä kuvattujen riidanalaisten maksujen luonteesta selvästi virheelliset.

82. Tästä ei näytä olevan kysymys.

83. Kuten asiakirja-aineistosta ilmenee, vuoden 1990 lain 30 §:ssä, jota on muutettu vuoden 1996 lain 6 §:llä, velvoitetaan France Télécom maksamaan valtiolle vastikkeena siitä, että valtio maksaa myönnetyt eläkkeet ja toimii eläkkeistä vastaavana laitoksena, ”muista maksuvelvoitteista vapauttava työnantajamaksu, [jonka] osuus määritetään siten, että France Télécom ja yleisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat televiestintäalan muut yritykset maksavat yhtä suuret palkkasidonnaiset pakolliset sosiaaliturvamaksut ja veroluonteiset maksut” (ks. tämän säännöksen c kohta). Tämän säännöksen d kohdassa se velvoitetaan suorittamaan ”poikkeuksellinen kiinteämääräinen maksu, jonka ehdot vahvistetaan valtion talousarviosta annetussa laissa”.

84. Vahvistaessaan valituksenalaisen tuomion 92–94 kohdassa komission johtopäätöksen, jonka mukaan poikkeuksellisesta kiinteämääräisestä maksusta poiketen työnantajamaksun tarkoituksena ei ollut tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistavan maksuosuuden varmistaminen, eikä näin ollen muiden kuin yhteisten riskien huomiotta jättämistä muista maksuvelvoitteista vapauttavassa työnantajamaksussa voitu korvata poikkeuksellisella kiinteämääräisellä maksulla, unionin yleinen tuomioistuin ei ole suinkaan ottanut tosiseikkoja huomioon vääristyneellä tavalla eikä se nähdäkseni ole tehnyt oikeudellista virhettä, joka olisi todettava tämän valituksen yhteydessä.

85. Toisin kuin valittaja esittää, valituksenalaisen tuomion 93 kohdassa ei käsitellä yksinomaan kysymystä siitä, onko vuoden 1996 lain 30 §:ssä tarkoitettu poikkeuksellinen kiinteämääräinen maksu Orangen kannalta ”sosiaaliturvamaksu” vai ei, vaan siinä pyritään määrittämään, oliko tämän maksun todellisena tarkoituksena varmistaa tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistava maksuosuus, kuten muista maksuvelvoitteista vapauttavalla työnantajamaksulla. Unionin yleisen tuomioistuimen tarkoituksena oli siten vastata juuri valittajan esittämiin ja valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa mainittuihin perusteluihin, jotka koskevat poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun jäljellä olevan määrän ja työnantajamaksun maksamisen välistä yhteyttä.

86. Mielestäni unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 92–94 kohdassa omaksumien näkemysten ei voida katsoa merkitsevän perustelujen puutteellisuutta. Unionin yleinen tuomioistuin on vastannut oikeudellisesti riittävällä tavalla valittajan tässä yhteydessä esittämiin perusteluihin. Näiden näkemysten avulla valittaja on voinut saada selville syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin on hylännyt nämä perustelut, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan valvontaansa. [36]

35 — Suhteellisen äskettäin on esitetty kuvaus kyseessä olevan kansallisen oikeuden merkitykseen kohdistuvan unionin tuomioistuimen suorittaman valvonnan luonteesta. Ks. asiassa Ranska v. komissio omaksuttu lähestymistapa (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 78–83 kohta).

36 — Ks. edellä alaviitteessä 33 mainittu oikeuskäytäntö.

87. Valittaja näyttäisi unionin yleisen tuomioistuimen tekemään oikeudelliseen virheeseen vetoamalla kyseenalaistavan todellisuudessa unionin yleisen tuomioistuimen suorittaman tosiseikkojen arvioinnin. Tämä arviointi ei kuitenkaan ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin. [37]

2. Toinen osa, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on laiminlyönyt perusteluvelvollisuuden arvioidessaan ”ennakkotapausta La Poste” [38]

88. Orange katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa, kun se on tyytynyt valituksenalaisen tuomion 99–101 kohdassa toistamaan komission arvioinnit ja jättänyt analysoimatta Orangen esittämät väitteet näiden näkemysten virheellisyydestä. Unionin yleinen tuomioistuin ei ole myöskään tutkinut muita Orangen esittämiä väitteitä, joiden mukaan komissiolla ei ollut oikeutta kohdella eri tavalla Orangen palveluksessa olevien virkamiesten eläkeuudistusta ja La Posten palveluksessa olevien virkamiesten eläkeuudistusta.

89. Mielestäni tämän osan yhteydessä esitetyt väitteet on todettava tehottomiksi, koska ne koskevat perusteluja, joiden pätemättömäksi toteaminen ei voi johtaa valituksenalaisen tuomion kumoamiseen. [39]

90. On syytä todeta, että unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 99–101 kohdassa esittämät näkemykset päätökselle 2008/204 annettavasta merkityksestä on esitetty ainoastaan ylimääräisenä huomautuksena, kuten käy selvästi ilmi tämän tuomion 99 kohdan alussa käytetystä ilmaisusta ”lisäksi”.

91. Tältä osin on täsmennettävä, että unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn toisen kanneperusteen toisessa osassa valittaja väitti, että kieltäytyessään noudattamasta tässä menettelyssä samaa päättelyä kuin päätöksessä 2008/204, joka koski valittajan osalta toteutettuun uudistukseen rinnastettavaa uudistusta, komissio oli tehnyt useita arviointivirheitä ja loukannut syrjintäkiellon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita. [40]

92. Vastauksena näihin perusteluihin unionin yleinen tuomioistuin totesi, että – kuten komissio oli korostanut – komission päätöksen laillisuutta on arvioitava ainoastaan SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan kannalta, kun tässä päätöksessä todetaan, että tuki ei täytä tämän poikkeuksen soveltamisedellytyksiä, eikä esitetyn aikaisemman käytännön perusteella. [41]

93. Unionin yleinen tuomioistuin huomautti ainoastaan täydentävänä seikkana, että komissio on riidanalaisen päätöksen 152–165 perustelukappaleessa pitänyt pois suljettuna sitä, että La Poste ja France Télécom olisivat niitä koskevien uudistusten aikaan olleet tosiasiallisesti ja oikeudellisesti rinnastettavassa tilanteessa. [42] Poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun arvioinnista näissä kahdessa tapauksessa, minkä valittaja riitauttaa tässä tapauksessa, unionin yleinen tuomioistuin huomautti komission todenneen, että edellytys, joka koskee La Posten poikkeuksellisen kiinteämääräisen maksun uudelleen soveltamista, asetettiin sen jälkeen, kun komissio oli aloittanut muodollisen

37 — Tuomio Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco v. komissio ja komissio v. Alliance One International ym. (C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 — Valtiontuista, jotka Ranska on myöntänyt La Posten palveluksessa olevien valtion virkamiesten eläkkeiden rahoitusjärjestelyjen uudistamiseen, 10.10.2007 tehty komission päätös 2008/204/EY (EUVL 2008, L 63, s. 16).

39 — Ks. vastaavasti tuomio Aéroports de Paris v. komissio (C-82/01 P, EU:C:2002:617, 41 ja 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); tuomio Dansk Rørindustri ym. v. komissio (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 148 kohta oikeuskäytäntöviitauksineen) ja tuomio InnoLux v. komissio (C-231/14 P, EU:C:2015:451, 83 kohta).

40 — Ks. valituksenalaisen tuomion 97 kohta.

41 — Ks. valituksenalaisen tuomion 98 kohta.

42 — Ks. valituksenalaisen tuomion 99 kohta.

tutkintamenettelyn. Tällainen tilanne mahdollisti tämän maksun arvioimisen tasapuoliset kilpailuedellytykset varmistavan maksuosuuden kannalta, kun taas France Télécomin tapauksessa poikkeuksellinen kiinteämääräinen maksu vahvistettiin paljon ennen komission aloittamaa menettelyä ja sen asiayhteyden ulkopuolella. [43]

94. Koska toisen valitusperusteen toinen osa on todettava tehottomaksi, toinen valitusperuste on hylättävä osittain perusteettomana ja osittain tehottomana.

D *Kolmas valitusperuste, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä arvioidessaan ajanjaksoa, jonka kuluessa tuki neutralisoituu poikkeuksellisella kiinteämääräisellä maksulla*

95. Orange väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla ja korvannut perustelut, kun se on katsonut valituksenalaisen tuomion 107 ja 108 kohdassa, että korvausten ja liiallisten korvausten kustannusten poistaminen oli osa riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa määriteltyä tukea, vaikka riidanalaisen päätöksen 119 perustelukappaleessa katsotaan ainoastaan, että riidanalainen tuki muodostuu työnantajamaksun muodossa maksettavan vastikkeen pienentämisestä, eikä siinä mainita korvausten ja liiallisten korvausten kustannuksia.

96. Valittajan esittämillä perusteluilla pyritään osoittamaan, että unionin yleinen tuomioistuin olisi virheellisesti korvannut perustelut kyseessä olevan tuen täsmällisen määrittelyn osalta.

97. En pidä näitä perusteluja vakuuttavina.

98. Unionin yleinen tuomioistuin totesi kyllä valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa, että ”valitettavasti [riidanalaisen] päätöksen 119 perustelukappaleessa, joka sisältää päätelmän SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen olemassaolosta, todetaan ainoastaan, että tuki muodostuu ’työnantajamaksun muodossa maksettavan [vastikkeen]’ pienentämisestä, eikä siinä mainita korvausten ja liiallisten korvausten kustannuksia”.

99. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi kuitenkin, että tästä riidanalaisessa päätöksessä esitetyn määritelmän epätäsmällisyydestä huolimatta ”sekä [riidanalaisen] päätöksen asiayhteydestä että sen 1 artiklasta ilmenee, että tuki muodostuu komission mukaan kantajan aiemmin maksaman vastikkeen pienentämisestä, mikä käsittää väistämättä kaikki ennen riidanalaisen toimenpiteen voimaantuloa kantajan vastattavina olleet kustannukset”.

100. Kun otetaan huomioon tämä viimeksi mainittu näkemys ja täsmennetään, että unionin yleinen tuomioistuin on nimenomaisesti viitannut riidanalaisen päätöksen 1 artiklaan sisältyvään tuen määritelmään [44] sekä tämän päätöksen 18 perustelukappaleessa (mukaan lukien taulukko 1) ja 105 perustelukappaleessa esitettyihin tietoihin, [45] mielestäni unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti päätynyt katsomaan, ettei komissio ollut laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan. [46]

101. Kaiken edellä esitetyn perusteella katson, että tämä viimeinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana ja näin ollen koko valitus on hylättävä.

43 — Ks. valituksenalaisen tuomion 100 kohta.

44 — Ks. valituksenalaisen tuomion 104 kohta.

45 — Ks. valituksenalaisen tuomion 105 kohta.

46 — Ks. valituksenalaisen tuomion 109 kohta.

V Ratkaisuehdotus

102. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Orange SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.